

תולדות עם ישראל

לבתי ספר עצמאיים

2 יחידות לימוד

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון – תולדות עם ישראל במאות הי"ח-כ' – (4×18) – 72 נקודות
פרק שני – חורבן יהדות אירופה (השואה) – (1×18) – 18 נקודות
פרק שלישי – מושגים – (5×2) – 10 נקודות
סה"כ – 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.
- ד. הוראות מיוחדות: אין.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון – תולדות עם ישראל במאות הי"ח-כ' (72 נקודות)

ענה על ארבע מהשאלות 1-6 (לכל שאלה – 18 נקודות).

שים לב: אם בחרת בשאלה שיש בה סעיפים, ענה על כל הסעיפים שבה.

1. הגאון מוילנה ותלמידיו

- א.** תאר את תרומתו ואת פעולותיו של הגאון מוילנה בתחומים:
(1) לימוד תורה ומוסר (2) עלייה לארץ-ישראל
(שתי דוגמאות לכל תחום). (6 נקודות)
- ב.** ציין שלושה מתלמידיו של הגאון מוילנה שפעלו להפצת תורה ומוסר, ופרט את הפעולות של אחד מהם. (6 נקודות)
- ג.** ציין שלושה מתלמידיו של הגאון מוילנה שפעלו לחידוש היישוב בארץ-ישראל, ופרט את הפעולות של אחד מהם. (6 נקודות)

2. הרב שמשון רפאל הירש ומורשתו הרוחנית

- א.** תאר את הרקע ההיסטורי שעורר את הרב הירש לפעול למען יהדות גרמניה. (4 נקודות)
- ב.** תאר שתי דרכים שונות שבעזרתן נאבק הרב הירש בהשכלה. (9 נקודות)
- ג.** תאר כיצד פעלו ממשיכי דרכו של הרב הירש למען ייסוד "אגודת ישראל", עד פרוץ מלחמת העולם הראשונה. (5 נקודות)

3. יהודי רוסיה וברית-המועצות

- א.** בתקופת שני הצארים האחרונים החמירה המדיניות כלפי יהודי רוסיה. הבא שתי דוגמאות להחמרת המדיניות כלפי היהודים בתקופה זו. (9 נקודות)
- ב.** כיצד השפיעה עליית הקומוניזם על מצב יהודי רוסיה משנת 1918 (תרע"ח) ואילך? בתשובתך הבא שתי דוגמאות. (9 נקודות)

4. היהודים בצפון אפריקה

- א.** תאר כיצד חדרה תנועת ההשכלה לקהילות היהודיות בארצות האסלאם. (9 נקודות)
- ב.** תאר את פעולותיהם של שניים מגדולי הרבנים בצפון אפריקה לחיזוק מעמד היהדות וכנגד ההשכלה. (9 נקודות)

- 5. יחסי יהודים-בריטים בשנות הארבעים של המאה העשרים**
- א.** פרט שני ביטויים לשיתוף פעולה בין היישוב היהודי ובין הבריטים בשנות הארבעים של המאה העשרים, ושני ביטויים למאבק של היישוב היהודי בבריטים בשנים אלה. (12 נקודות)
- ב.** מה הייתה עמדתו של שר החוץ הבריטי בוויין כלפי היישוב היהודי? בסס את תשובתך על שתי דוגמאות. (6 נקודות)
- 6. המאבק החרדי למען טוהר החינוך**
- הצג בקצרה שתי בעיות רוחניות שניצבו לפני הציבור החרדי בתחום החינוך ואת דרכי ההתמודדות אֵתן:
- א.** בפולין בין שתי מלחמות העולם. (9 נקודות)
- ב.** במדינת ישראל בעשור הראשון לקיומה. (9 נקודות)
- (סך הכול – ארבע בעיות)
- בתשובתך ציין שתי דמויות מפתח במאבק זה – אחת בפולין ואחת בישראל.
- פרק שני – חורבן יהדות אירופה (השואה) (18 נקודות)**
- ענה על אחת מהשאלות 7-8.
- שים לב:** אם בחרת לענות על שאלה 7, ענה על שני הסעיפים א-ב.
- 7.** "עיקר מגמתו ושאיפתו [של הצורר הנאצי] להשתלט על העולם חותרת לתכלית אחת: להשמיד ולהכחיד את עם ישראל וזכרו". (האדמו"ר מסלונים זצ"ל, מאמר "ההרוגה עליך")
- א.** הסבר על פי דברי האדמו"ר מסלונים, מדוע נקבעה פולין כיעד ראשון לכיבוש הנאצי. (4 נקודות)
- ב.** תאר, באמצעות ארבע דוגמאות, כיצד ניסו הנאצים להסוות את כוונתם להשמיד את יהדות אירופה. (14 נקודות)
- 8.** חרם כלכלי (1933), חוקי נירנברג (1935) ו"ליל הבדולח" (1938), היו שלבים במדיניות הדיכוי של הנאצים כלפי היהודים.
- תאר כל אחד מאירועים אלה, והסבר כיצד הם מבטאים את ההחרפה ההדרגתית במדיניות של הנאצים כלפי היהודים.

פרק שלישי – מושגים (10 נקודות)

כתוב בקצרה על חמישה מהמושגים ומהשמות 9-16 (לכל אחד – 2 נקודות).

13. הוועד הלאומי	9. "תולדות יעקב יוסף"
14. העלייה הרביעית	10. ר' עבדאללה סומך
15. ר' חיים עוזר גרודזינסקי	11. "גזרת הקנטוניסטים"
16. קרב אל עלמיין	12. נחלת שבעה

ב ה צ ל ח ה !

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך התרבות והספורט